

Sociaal Economisch Programma Wesselerbrink Noord

**Wesseler
brink**
N o o r d

Door noaberschap op eigen kracht vooruit!

Gemeente Enschede

Versie 7 - mei 2010

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave.....	2
2	Inleiding.....	3
3	Analyse van de sociaal-economische situatie.....	6
3.1	De wijk in cijfers.....	6
3.2	Kansen.....	8
3.3	De sterke, zwakke punten en risico's op een rij.....	8
3.4	Toekomstbeeld van de wijk.....	9
4	De plannen per speerpunt	10
4.1	Speerpunt 1: Meer mensen werken en doen mee!	11
4.2	Speerpunt 2: Jongeren; Nix aan de hand!	15
4.3	Speerpunt 3: Beter scoren in opgroeien en opvoeden.....	19
5	Projectorganisatie.....	21
5.1	Projectcoördinator	21
5.2	Stuurgroep	21
5.3	Effecten meten en een blik naar de toekomst.....	22
5.4	Na 2015.....	23
5.5	Uitgangspunten bij de projecten/maatregelen:	23
6	Financiële paragraaf	24
6.1	Wat doen we op dit moment?	25
6.2	Prioritering voor activiteiten in sociaal-economisch programma.....	25
Bijlage	Speerpunten in doelstellingen, mijlpalen en financiële investeringen.....	26
Bijlage	Wijkidentiteit	34

2 Inleiding

In Enschede werken woningcorporatie Domijn en de Gemeente samen aan de wijkvernieuwing van de Wesselerbrink-Noord. Domijn heeft een masterplan ontwikkeld voor de herstructurering van het gebied. Een deel van de plannen is reeds in uitvoering. Daarbij is vooral ingezet op een vernieuwing van de fysieke aspecten van de wijk. Met als doel meer ruimte om samen te leven (enige verdunning van de woningvoorraad) en meer diversiteit in het woningaanbod.

Bewoners, professionals en andere betrokkenen hebben daarnaast in dit herstructureringsproces een helder toekomstbeeld geschetst voor de Wesselerbrink-Noord:

De wijkvernieuwing maakt de Wesselerbrink-Noord tot een wijk waar ruimte is voor elkaar. Ruimte om samen te leven, ruimte voor ontwikkeling en ruimte omgeven met groen. De bewoners zijn trots op hun wijk. Ze zijn actief, zowel op economisch als sociaal gebied. Mensen werken of gaan naar school. Ze helpen elkaar, leren van elkaars culturen en ontmoeten elkaar. De woningen in de wijk Wesselerbrink zijn ruim opgezet, liggend in een groene omgeving. De brinkstructuur is kenmerkend voor de wijk. De diversiteit van de wijk komt terug in de verschillende typen woningen en de unieke brinken.

Uit dit beeld blijkt een duidelijke wisselwerking tussen fysieke en sociaal economische maatregelen. De herstructurering biedt mensen een aangrijpingspunt om hun algehele leefsituatie te verbeteren en versterking van de sociale structuur zorgt voor een stijgend verantwoordelijkheidsgevoel voor woning en woonomgeving. Hiertoe zijn woningcorporatie Domijn en de Gemeente Enschede in 2009 vanuit een gezamenlijke visie, gelijktijdig aan de fysieke herstructurering in de wijk, gestart met het opstellen van een sociaal economisch programma.

Visie sociaal en economisch programma

Tot voor kort was de stedelijke vernieuwing in Enschede vooral fysiek ingestoken. De ervaringen van de laatste tientallen jaren leren ons nu dat het naast fysieke ingrepen erg belangrijk is in ruime mate aandacht te besteden aan de sociaal en economische vraagstukken in een wijk. In de Gemeente Enschede is er met een dergelijke integrale aanpak ook al gestart in de wijk Velve Lindenhof.

Stedelijke vernieuwing wordt vaak ingegeven door sociale problematiek zoals verloedering, sociaal isolement, werkeloosheid en onvoldoende integratie. Maar meer differentiatie in het huisaanbod is niet de enige oplossing. In onze visie gaat het om de opbouw en structuur van de hele wijk, in sociale en fysieke zin. Daarbij zijn allerlei aspecten van belang: bevolkingssamenstelling, woningvoorraad (diversiteit en kwaliteit), vitaliteit, veiligheid, voorzieningenniveau, sociale en fysieke infrastructuur, woonklimaat, lokale economie etc. Een samenhangende aanpak, waarin aandacht is voor al deze aspecten, biedt de beste kans op werkelijke verbetering voor de wijk en zijn bewoners.

In dit programma kijken we vanuit sociaal-economisch perspectief naar mogelijkheden om de wijk, in samenhang met de fysieke ontwikkeling, te verbeteren. Uiteindelijk zorgen we zo voor een optimale wisselwerking; de herstructurering biedt mensen een aangrijpingspunt om hun algehele leefsituatie te verbeteren, en versterking van de sociale structuur zorgt voor een stijgend verantwoordelijkheidsgevoel voor woning en woonomgeving, en daarmee samenhangend de waarde van het vastgoed.

Opbouw van het sociaal-economisch programma

De basis voor dit sociaal-economisch programma ligt in een analyse van de sterke en zwakke punten van het gebied (mede op basis van de sociale kaarten, sociale agenda's, wijkbranding, gesprekken met bewoners en ondernemers, Leefbaarometer VROM etc.). Vervolgens stellen we aan de hand daarvan speerpunten vast. Doordat we een eerste scan hebben gemaakt van wat er op die terreinen al gebeurt, kunnen we aangeven waar versneld moet worden en waar nieuwe plannen gemaakt moeten worden, het liefst voortbouwend op elders of eerder geboekte successen. Tot slot werken we dit concreet uit in een plan van aanpak en een globale weergave van hoe het programma georganiseerd wordt.

In plaats van een 'projectencarrousel' is een integraal programma ontstaan, waarbij juist de samenhang van projecten bijdraagt aan de doelstellingen ervan. Het idee is dat het programma een gerichte extra inzet vormt, waarbij veel van de activiteiten uiteindelijk een plek krijgen in de reguliere organisaties. Het doel is dat via de voorgestelde projecten bewoners steeds meer uit eigen kracht kunnen leven en doen, rekening houdend met de veranderende samenstelling van de wijk door de herstructurering en uiteindelijk vernieuwde wijk waarvan de bewonerssamenstelling door de aard van de woningen, een andere zal zijn dan de huidige samenstelling. Projecten richten zich op het activeren van bewoners, zodat zij kunnen meedoen of zich in kunnen zetten voor de wijk en stijgen op de maatschappelijke ladder. Het programma heeft de titel 'Op eigen kracht vooruit: nieuw Noaberschap werkt' meegekregen. Door het creëren van nabuurschap, kunnen uiteindelijk de (ondersteunings)activiteiten duurzaam verminderen.

Brede participatie vanuit de wijk

Vanzelfsprekend doen we dit inclusief de inbreng van de (vertegenwoordigers van de) bewoners, ondernemers en professionals uit Wesselerbrink-Noord. In dit programma zijn de vele bijdragen gebruikt die deze betrokkenen in bijeenkomsten hebben gedaan; via het woonwensenonderzoek kenbaar hebben gemaakt en in hun voorstel (bewonerscommissie Bijvank Noord, 'een voorstel van de bewoners', 2009) hebben neergelegd. In de periode december 2009 tot en met februari 2010 vinden huisbezoeken door Domijn plaats, waarin ook sociale aspecten aan bod zullen komen. Het programma zal de flexibiliteit moeten hebben om de resultaten van de huisbezoeken in maatregelen om te kunnen zetten voor zover dit relevant en mogelijk is. Daarnaast zijn de ondernemers van het winkelcentrum Het Bijvank ook betrokken bij dit proces, net als de drie basisscholen OBS Het Bijvank, KBS De Windroos en CBS Mecklenburg in het gebied.

Dit participatietraject heeft geleid tot een integrale opzet van een programma, met breed gedragen speerpunten en maatregelen en een duidelijke link naar het fysieke herstructureringsprogramma. Sommige projecten zijn innovatief voor Enschede of zelfs Nederland, anderen worden ingezet omdat ze juist hun waarde elders al hebben bewezen. Partijen die meegedacht hebben zijn het er over eens dat er een op maat gemaakt programma voor de Wesselerbrink-Noord is ontstaan, dat recht doet aan het opgestelde toekomstbeeld voor de wijk.

Budget 40+ 2^e tranche

Vanuit het programmaministerie Wonen Wijken en Integratie (WWI) is de wijkaanpak ontwikkeld. Het bekendste zijn de 40 Vogelaarwijken, waarvan Velve-Lindenhof in Enschede er één is. Minister Van der Laan heeft de ambitie om de wijkaanpak te verbreden. De Wesselerbrink is voor Enschede de wijk die hiervoor in aanmerking komt. VROM heeft de gemeente Enschede dan ook uitgenodigd om een wijkactieplan in te dienen. De gemeente pakt deze aanvraag in gezamenlijkheid met Domijn op. De Wesselerbrink maakt kans op maximaal € 2 miljoen, indien ééNZelfde bedrag minimaal door gemeente, corporatie en overige partijen is geïnvesteerd (50% cofinanciering). De aandacht ligt op de aanpak van probleemgebieden. VROM hanteert hiervoor de Leefbaarometer. Dit is een monitoringsinstrument voor leefbaarheid op basis van uniforme scores voor alle wijken. Uit deze analyse blijkt dat de Wesselerbrink-Noord een matige score kent op deze aspecten. Deze constatering is dus ook geheel in lijn met de onderbouwing van het sociaal-economisch programma van Domijn en gemeente en het beslaat hetzelfde gebied. Het ligt daarom voor de hand om het sociaal-economische programma voor de aanvraag 40+ in te dienen, zodat de integrale aanpak geborgd is en eventuele middelen vanuit VROM ingezet kunnen worden om het totale sociaal-economische programma te realiseren. Mocht Enschede er niet in slagen om het 40+ budget te vergaren, zal dit niet betekenen dat de doelstellingen voor het gebied wegvallen. Echter, een aantal belangrijke maatregelen zullen dan niet uitgevoerd kunnen worden. Voor de zomer 2010 maakt de minister bekend welke wijken (en dus steden) middelen vanuit het 40+ budget toegekend krijgen. De specifieke aanvraag voor het ministerie staat in een ander document. Deze aanvraag is ondersteund door de Bewonerscommissie Bijvank Noord, de basisscholen, Sportboulevard Enschede, Alifa en ROC van Twente.

Domijn en gemeente investeren gezamenlijk in dit sociaal-economisch programma. We kunnen echter niet alles en tegelijkertijd. In de programmering is daarom een prioritering in activiteiten aangebracht.

Twinning met Tilburg

We hebben afspraken gemaakt met collega's uit Tilburg om kennis en ervaringen uit te wisselen over de wijkaanpakken in Stokkasselt (Tilburg) en Wesselerbrink. We zien interessante parallellen tussen de wijken op het gebied van het textielstad-verleden, de ligging in een naoorlogs stadsdeel met een vergelijkbare opbouw en structuur en de focus op de brede, integrale wijkaanpak met een sociale insteek.

3 Analyse van de sociaal-economische situatie

Om tot een gerichte aanpak te komen, en op een goede manier aan te sluiten bij de kansen en problemen die specifiek zijn voor dit gebied, beginnen we met een analyse van de sociaal-economische sterke en zwakke punten van Wesselerbrink-Noord. Deze analyse is gebaseerd op gegevens vanuit verschillende bronnen zoals de Leefbaarheid en Veiligheid onderzoeken/WENS, gemeentelijke administraties, wijkbranding, Sociale Kaart, buurtmonitor en commentaren van professionals in de wijk.

3.1 De wijk in cijfers

Voor Wesselerbrink-Noord zijn de volgende kerngetallen voor een goed overzicht van belang.

Wonen

- In totaal staan er in de wijk Wesselerbrink-Noord 4.886 woningen, waarvan 3.127 huurwoningen (64%). Van de 3.127 huurwoningen zijn 1.544 woningen (49%) in het bezit van Domijn. De overige huurwoningen zijn in het bezit van Ons Huis en de Woonplaats.
- Het aantal bewoners van de Wesselerbrink-Noord is 9.479.
- Voor het Bijvank geldt een lagere mutatiegraad dan gemiddeld bij Domijn. Dit kan in positieve zin komen door het graag willen blijven wonen in de wijk. Anderzijds kan het ook komen doordat bewoners weinig financiële mogelijkheden hebben om naar een andere woning te verhuizen.

Werk en inkomen

- 14% van de bewoners is in 2009 werkloos/werkzoekend, tegenover 7% stedelijk. Veel mensen van deze groep kennen een grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Het beroep op de schuldhulpverlening is relatief veel groter dan stedelijk (inschatting op basis van de gegevens Stadsbank, beroep bijna dubbel zo groot)
- Aan het Bijvank is een winkelcentrum gevestigd. Op dit moment zijn hier vijf ondernemers met name op het gebied van horeca en voeding gevestigd. Onder meer de gevolgen van de herstructurering zijn nu reeds merkbaar in dalende inkomsten voor deze ondernemers

Bevolkings- en huishoudensopbouw

- De Wesselerbrink biedt plek aan mensen met diverse nationaliteiten. 61% van de bewoners is autochtoon, 39% van de bewoners is allochtoon (vs 79% autochtoon en 21% allochtoon gemiddeld in Enschede).
- De leeftijdsopbouw binnen Wesselerbrink-Noord komt ruwweg overeen met die van Enschede, hoewel er iets meer ouderen wonen.
- Er wonen iets meer gezinnen met kinderen (29,7% vs. 25,6% stedelijk) en iets minder alleenstaanden (53,5% vs. 57,7%).
- Opvallend is het hoge aantal éé noudergezinnen: 32,7% van de gezinnen met kinderen is een éé noudergezin (21,6% stedelijk).

Jeugd en jongeren

- Van de schoolgaande jeugd verlaat 20% vroegtijdig zijn/haar school (vs 12% vroegtijdige schoolverlaters gemiddeld in Enschede).
- Van de kinderen die van de basisschool af gaan, krijgt 83% advies VMBO (57% gemiddeld).
- Het aantal jongeren tussen de 6 en 17 jaar dat lid is van een sportvereniging is zowel in het Lang (20%) als in het Bijvank (25%) lager dan in Enschede gemiddeld (51%)
- In april 2009 is de shortlist m.b.t. jeugdcriminaliteit uitgevoerd in Enschede Zuid. Hieruit bleek dat de Wesselerbrink in totaal 8 jeugdgroepen kent, te weten 5 hinderlijke groepen, 1 hinderlijke⁺ groep, 1 overlastgevende groep en 1 criminele groep. In totaal gaat het om ongeveer 80/85 jongeren.
- Er zijn veel speelplekken voor kinderen door de mate van openbaar groen die aanwezig is dichtbij huis, maar daar wordt nog onvoldoende gebruik van gemaakt omdat sommige kinderen niet buiten mogen spelen om diverse redenen. Kinderen bewegen daarom te weinig wat een gezonde leefstijl niet bevordert.

Sociale binding, sociale kwaliteit en maatschappelijke participatie

- Voor Wesselerbrink-Noord was de score op sociale kwaliteit¹ met een 6,0 iets lager dan in de rest van Enschede (6,5)
- De Wesselerbrink-Noord kent relatief veel meldingen van verslavingsproblematiek, schuldenproblematiek en armoede. Dit hangt ook samen met een lage arbeidsparticipatie.
- De nieuwe Brede School is een belangrijke plek in de wijk.

Veiligheid algemeen (WENS-wijkscans)

- Uit de WENS-wijkscans van 2008 blijkt, dat er in Wesselerbrink-Noord vergeleken met de rest van Enschede relatief veel huiselijk geweld plaatsvindt (11% vs. 6% heeft het zelf, in het gezin of in de omgeving ervaren).
- Veel van de jeugdigen die dergelijke problemen veroorzaken, in het bijzonder een groep 12-minners in het Bijvank, hebben te kampen met multiproblematiek in het gezin.
- De indruk die bewoners hebben van de verloedering in de buurt (bekladding, rommel op straat, hondenpoep en vernieling van bushaltes of telefooncellen) is slechter dan in de rest van Enschede

Naast deze indicatoren, gemeten via verschillende onderzoeken, geven ook professionals aan problemen te herkennen in de wijk. Het gaat dan vooral om multiproblematiek of beginnende multiproblematiek en opvoedproblemen. Ook geven bewoners en professionals aan dat de grote hoeveelheid hangjongeren en het gebrek aan voorzieningen voor jongeren een probleem zijn. De opiniepeiling Welzijn Zuid, in april 2009 gehouden onder enkele betrokkenen in de wijk, bevestigt dit

¹ Hieronder vallen antwoorden op de volgende enquêtevragen:

beeld. De Brede school (Het Bijvank/de Windroos) vervult samen met onder andere activiteiten van Alifa en kinderdagopvang een belangrijke rol in de wijk. De Wesselerbrink kent een hoog aantal eenoudergezinnen. Deze ouders moeten naast hun verzorgende taak in het gezin vaak ook werken om inkomen te krijgen. Dit kan voor spanning zorgen die een negatieve weerslag heeft op de kinderen. Tot slot geeft met name de Brede School aan dat taalproblemen (bij ouders en opa's en oma's) en taalachterstanden (bij opgroeiende kinderen) een belangrijk aandachtspunt vormen. Om het welzijn van de kinderen te verbeteren is het belangrijk dat ouders optimale ondersteuning (kunnen) krijgen.

3.2 Kansen

De Wesselerbrink is ook een wijk met kansen. Er is binnen de diverse groepen een grote sociale samenhang. De brinkenstructuur faciliteert deze samenhang; je ziet vooral binding tussen mensen op de brinken. De bewoners geven in de sociale visie in hun voorstel (bewonerscommissie Bijvank Noord, 2009) aan dat de vele contacten die er tussen mensen met verschillende culturele achtergronden zijn, de activiteiten en evenementen waarop men elkaar kan zien en dingen samen kan doen, kansen zijn voor de wijk. Deze sociale samenhang moet worden behouden. De samenhang tussen de diverse groepen ontbreekt echter en de tolerantie om deel te nemen aan activiteiten van andere groepen is gering en slaat soms zelfs door in bedreigingen naar elkaar.

Vanuit professioneel oogpunt zijn met het landelijk bekroonde wijkontwikkelingsplan 'Kultuurstraat - Was ik maar een Brinker' (2005) positieve resultaten geboekt. Eén onderdeel hieruit 'Unieke Brink', is erop gericht dat bewoners samen de gemeenschappelijke ruimte van de brink inrichten. In de Wesselerbrink-Oost (Het Lang) loopt dit programma nog steeds. De stedenbouwkundige structuur waarbij de woningen zijn gelegen aan brinken is bijzonder. Op sommige brinken voelen bewoners zich extra verbonden met de burens die aan dezelfde brink wonen en het stimuleert daarmee aspecten van sociale samenhang. Tevens biedt de brinkenstructuur veel ruimte voor groen in de openbare ruimte.

3.3 De sterke, zwakke punten en risico's op een rij Kracht

De wijk heeft een aantal sterke punten, waar op voortgebouwd kan worden:

1. Sociale samenhang, ook over de grenzen van culturen heen;
2. Er worden veel activiteiten georganiseerd door diverse groepen, met name ten behoeve van die groepen zelf;
3. Veel (groene) ruimte door de brinkenstructuur.

Zwakke

Er is echter ook een aantal (samenhangende) bedreigingen:

1. (Zeer) lage arbeidsparticipatie;
2. Armoedeproblematiek;
3. Jongerenproblematiek (schooluitval, laag opleidingsniveau, lage maatschappelijke participatie, overlast, criminaliteit);

4. Opvoedproblemen (o.a. bij alleenstaande moeders);
5. Zware- en multiproblematiek (waaronder huiselijk geweld, verslaving);
6. Taalachterstanden;
7. Voorzieningen in de Wesselerbrink-Noord zijn beperkt.

Risico's

Daarbovenop zijn er nog enkele risico's te benoemen:

1. Diversiteit in mensen neemt af als kracht en kan omslaan in zijn tegendeel als contact tussen groepen afneemt.
2. De limiet van de sociale inzet van 'relatief sterke' bewoners lijkt bereikt, niet altijd willen dezelfde bewoners allerlei opvang en oplossingen van problemen van anderen op zich nemen.
3. Sociale samenhang tussen oude en nieuwe bewoners moet een nieuwe balans krijgen.

3.4 Toekomstbeeld van de wijk

Als onderdeel in het gehele participatietraject met betrokkenen in de wijk, is een 'droomsessie' gehouden waarin het toekomstbeeld van de identiteit voor de wijk neer is gezet. Dit toekomstbeeld ligt als een mission statement onder het gehele herstructureringsplan en is als volgt geformuleerd:

De wijkvernieuwing maakt de Wesselerbrink-Noord tot een wijk waar ruimte is voor elkaar. Ruimte om samen te leven, ruimte voor ontwikkeling en ruimte omgeven met groen. De bewoners zijn trots op hun wijk. Ze zijn actief, zowel op economisch als sociaal gebied. Mensen werken of gaan naar school. Ze helpen elkaar, leren van elkaars culturen en ontmoeten elkaar. De woningen in de wijk Wesselerbrink zijn ruim opgezet, liggend in een groene omgeving. De brinkstructuur is kenmerkend voor de wijk. De diversiteit van de wijk komt terug in de verschillende typen woningen en de unieke brinken.

4 De plannen per speerpunt

De voorgaande analyse geeft richting in waar we maatregelen willen en moeten treffen. In een eerdere fase van het programma heeft de Stuurgroep Wesselerbrink-Noord al een aantal thema's vastgesteld waarover het moet gaan in het sociaal-economisch programma. Dat zijn sociale stijging, arbeidsparticipatie, sociaal activeren, wijkconomie en cultuur. Na verdere uitwerking en gesprekken in de wijk komen we tot een nieuwe formulering van drie speerpunten die beter aansluiten bij de huidige inzichten over de behoeften van de wijk.

Om tot de juiste maatregelen te komen, bepalen we op basis van die speerpunten, doelstellingen en te behalen resultaten vast. Vervolgens geven we aan hoe we het gewenste resultaat willen bereiken.

De speerpunten zijn:

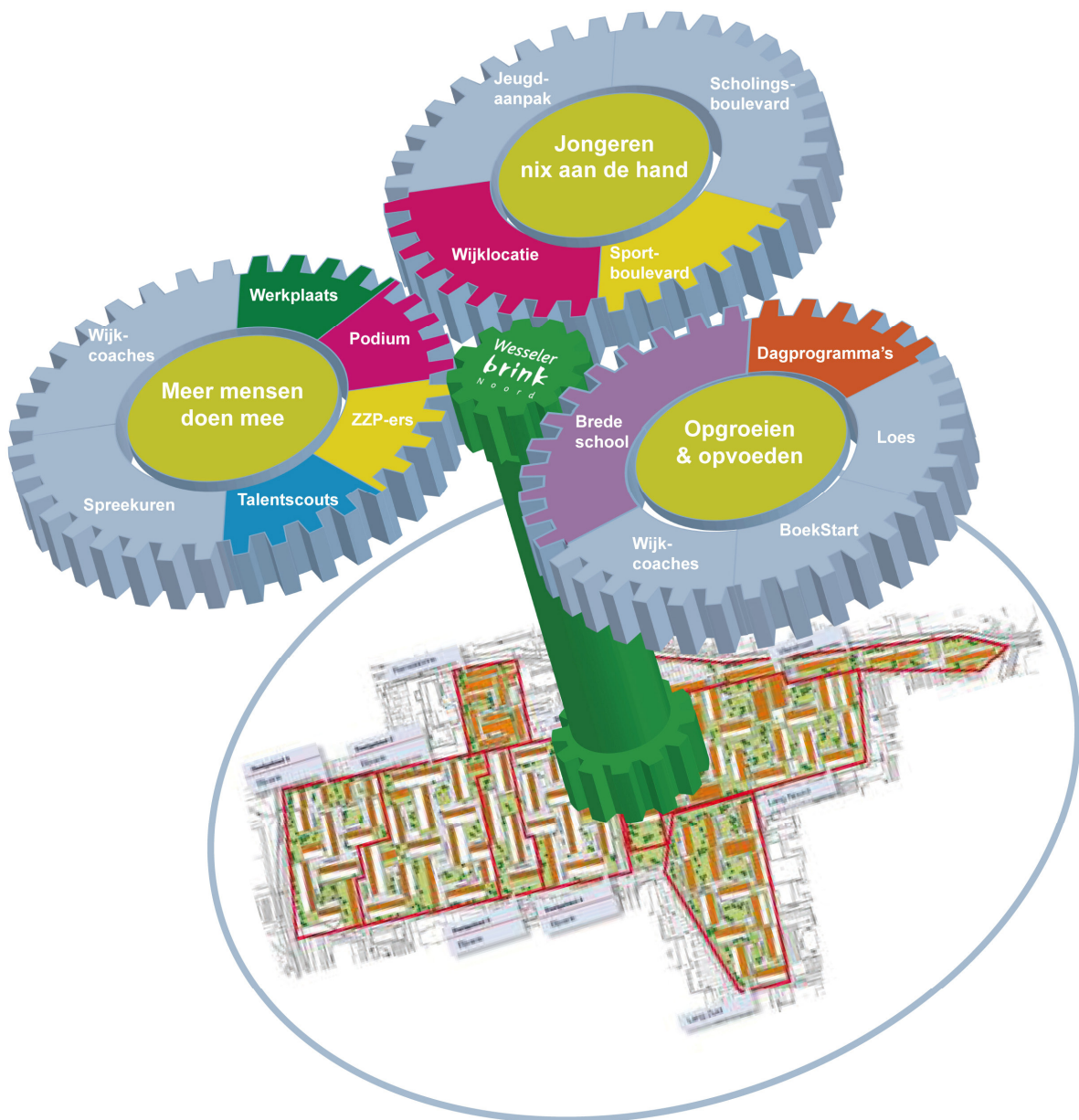
1. Meer mensen werken en doen mee!
2. Jongeren; Nix aan de hand!
3. Beter scoren in opgroeien en opvoeden.

In de volgende figuur staan de integraliteit en borging van het programma schematisch weergegeven. Over de projecten in de 'blauwgrijze tandwielblokken' bestaat overeenstemming. Deze worden uitgevoerd of zijn zelfs aan in gang gezet. Financiële dekking maakt dit ook mogelijk. Niet voor alle 'overig gekleurde' projecten is echter deze dekking aanwezig. Het niet uitvoeren van deze projecten, leidt tot een incompleet systeem, wat de integraliteit, onderlinge wisselwerking binnen het programma en de effectieve stimulering van de eigen kracht van wijkbewoners gevaar brengt. Voor deze onderdelen is dan ook Preventiebudget 40+ aangevraagd.

De as symboliseert de kracht van het vliegwiel in de wijk, het extra vermogen om de maatschappelijke stijging van bewoners te realiseren. De gekleurde activiteiten op het tandwiel zijn deelprojecten die nog nader met elkaar opgezet moeten worden. Door het realiseren daarvan ontstaat net die kracht om bewoners voor de lange termijn rugdekking te geven.

De afzonderlijke projecten vertonen een sterke samenhang en wisselwerking. Ze kunnen afzonderlijk worden uitgevoerd, maar staan veel sterker als onderdeel van het totaal. Bijvoorbeeld: de wijkcoaches in het project 'maatschappelijke ondersteuners' hebben belang bij de opvoedingsondersteunings- en preventie projecten, waarnaar ze personen en gezinnen kunnen verwijzen; de jeugdaanpak Zuid staat veel sterker als er tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in de ondersteuning van gezinnen en het aanbieden van leuke en zinvolle activiteiten (binnen de wijkwerkplaats, sportboulevard), enzovoorts. Juist de combinatie van projecten leidt tot een integraal programma en draagt bij aan het motto 'Door noaberschap op eigen kracht vooruit!'. De activeringsprojecten zijn erop gericht een vliegwiel voor de wijk te zijn. Dit zorgt voor borging van het programma dat na 2015 de bewoners en de wijk op de eigen kracht verder kunnen. Uiteindelijk kunnen de professionals met een gerust hart de activiteiten in

de wijk afbouwen; de verantwoordelijkheid wordt zoveel mogelijk teruggelegd waar hij hoort; bij de wijk en haar bewoners zelf.

4.1 Speerpunt 1: Meer mensen werken en doen mee!

De grote uitdaging is het zichtbaar terugdringen van sociale problematiek op het gebied van werk, welzijn, participatie, integratie en armoede. Een aantal zwakke punten (zoals armoede, overlast) uit voorgaande analyse is te herleiden naar het niet hebben van werk of dagbesteding. Binnen de groep met afstand tot de arbeidsmarkt, bevinden zich relatief veel mensen die de Nederlandse taal niet goed kennen en daardoor weinig aansluiting vinden. Ook zijn er mensen die te kampen hebben met problemen op meerdere leefgebieden (bijvoorbeeld schulden, gezondheid) of geen regie (meer) hebben op hun problematiek.

Naast de lage arbeidsparticipatie is het zaak om de in de wijk aanwezige talenten en betrokkenheid voor de wijk te benutten. Dit kan ook door ervoor te zorgen dat de bestaande ondernemers en ZZP-ers in de wijk blijven, wellicht door het verbeteren van randvoorwaarden voor ondernemers.

De kern van deze prachtwijk is een mozaïek; een multiculturele samenstelling. Niet iedereen spreekt dezelfde taal en dit kan voor vereenzaming zorgen of integratie in de weg staan. In de periode van en na de herstructurering zal de samenstelling van de wijk veranderen. Dat betekent dat mensen hun (wellicht) bekende burens en gezichten in de wijk kwijtraken en dat hier nieuwe gezichten voor terugkomen. Er is nu een hoge organisatiegraad. Bewoners geven aan dat het soms schort aan ruimte om elkaar te ontmoeten en activiteiten te organiseren. Het stadsdeelmanagement speelt hier een belangrijke reguliere rol in, maar aanvullende activiteiten zijn nodig. Bewoners geven daarnaast in het bewonersplan aan soms overlast te ervaren doordat kwetsbare doelgroepen met te weinig begeleiding worden gehuisvest in de wijk.

Ambities zijn:

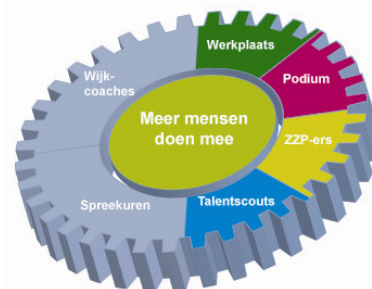
- Bewoners doen mee in werk, opleiding of andere maatschappelijk zinvolle dagbesteding.
- Afremmen van verergering van problemen waardoor mensen weer in staat zijn grip op hun leven te krijgen en positief deel te nemen aan de maatschappij, tevens door verbetering van de kwaliteit en slagvaardigheid in ondersteuning aan mensen. Kern is hierbij het werken vanuit de frontline.
- Talenten uit de wijk worden ingezet vóór de wijk.
- Versterken van wijk economie.
- Bewoners doen dingen samen, weten elkaar te vinden, 'normaal' burengevoel over de grenzen van culturen heen
- Kinderen en volwassenen moeten zich op cultureel gebied kunnen ontwikkelen. Hierdoor ontstaat ook een kruisbestuiving van culturen en wordt het onderling begrip en contact tussen culturen bevorderd.
- Betrokkenheid van verenigingen met versterken.

Wat willen we bereiken:

1. Bij 250 bewoners die WWB²-cliënt zijn, met een lange afstand tot de arbeidsmarkt, wordt samen met de cliënt en wijkcoach een persoonlijk actieplan vastgesteld, gericht op het wegnemen van belemmeringen en ontplooiing van mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Onder elk van deze actieplannen ligt een diagnose waaronder de plaatsing op een trede op de participatieladder (zie bijlage).
2. 50% van deze cliënten stijgt binnen twee jaren met 1 of meer treden op de participatieladder.
3. 80 bewoners starten met een taal- en inburgeringstraject.
4. Verbetering van het ondernemersklimaat. In maart 2010 is de stedelijke ondernemersinventarisatie (0-meting) gereed waaruit allerlei behoeften en feiten van ondernemers duidelijk worden. Op basis hiervan gaan we aan de slag in de Wesselerbrink.

Hoe doen we dat:

1. Pilotproject Maatschappelijke ondersteuning 2010 - 2012 (wijkcoaches)
2. Wesseler-Wijkwerkplaats
3. Talentscout
4. Ondernemerscoach en ZZP-ers faciliteren
5. Podium Wesselerbrink
6. Instanties trekken de wijk in voor spreekuren en voorlichting

1. **Wijkcoaches:** deze pilot vanuit maatschappelijke ondersteuning loopt in ieder geval van 2010 - 2012 in de Wesselerbrink Noord. Deze innovatieve pilot houdt in dat de consultant 'Werk & Bijstand' en maatschappelijk werk een integraal mandaat krijgt op het gebied van WWB, de WIJ (Wet Investeren in Jongeren), de WI (Wet inburgering), Taal & Inburgering, leerplicht en schuldhulpverlening en een deel van de taken van het maatschappelijk werk. Dit betekent een hele slagvaardige methodiek vanuit de frontline. Het project zal zich op den duur ook verbinden met de WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning) op het gebied van voorzieningen in en om het huis. Enerzijds kunnen door een proactieve benadering bewoners worden geattendeerd op voorzieningen/diensten in de wijk die hun in staat stellen langer zelfredzaam en zelfstandig te leven. Anderzijds door activering van bewoners in het uitvoeren van participatiebanen zoals bij was & strijkservice, de boodschappendiensten of bijvoorbeeld klussendiensten.

De pilot draagt (door de aandachtige, integrale benadering met een nadruk op participatie) in belangrijke mate bij aan werk en persoonlijke ontwikkeling door onder andere:

1. deelname in reïntegratieprogramma
2. verrichten van vrijwilligerswerk of maatschappelijk zinvolle activiteiten (zoals mantelzorg)
3. vermindering van het aantal WSNP-aanvragen³
4. toename verwijzing naar 'Triple P' methodiek bij opvoedproblemen
5. toename verwijzing professionele hulp bij verslavingsproblematiek
6. deelname aan sportactiviteiten
7. verminderen buurtoverlast.

De activiteiten die uit de trajecten komen, worden zo veel mogelijk verbonden met de reguliere lijnorganisaties, zodat hiervoor geen aparte projectstructuren en –middelen worden opgetuigd maar zo goed mogelijk gebruik wordt gemaakt van alle bestaande aanbod dat we al kennen.

2. **Wesseler Wijkwerkplaats:** Uit alle gesprekken en analyses blijkt dat er behoefte is aan werk in de wijk. Niet zomaar allerlei korte termijn acties maar juist duurzame leer/werktrajecten waar uitkeringsgerechtigden aan de slag kunnen en jongeren startkwalificaties verkrijgen. Een fysieke plek waar bewoners uit de wijk zien dat werk leuk is, laagdrempelig toegankelijk. Waar talenten ingezet worden voor de wijk.

² WWB: Wet Werk en Bijstand

³ WSNP: Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen

Juist de herstructurering door Domijn biedt een geweldige kans om activiteiten vanuit één plek uit te voeren voor de wijk. Participatieplaatsen in de vorm van hulp bij verhuis- en onderhoudsklussen of andere gemaksdiensten in de wijk. Mensen worden ingezet om de kwaliteit van de eigen wijk te verbeteren doordat de openbare ruimte schoner en veiliger wordt. Zoals reparaties aan de huidige huizen, klussen tijdens de nieuwbouw en stoffering van de nieuwe woningen. Deze activiteiten sluiten geheel aan bij recent onderzoek wat nog eens bevestigd dat als mensen hun huis gemakkelijk op orde kunnen krijgen/houden, dit een sterke positieve invloed heeft op hun leven.

Hierin wordt samenwerking tot stand gebracht met bedrijven die nu dergelijke klussen uitvoeren of zich hierbij willen aansluiten. Werkbegeleiders zullen de werknemers begeleiden. Het ROC (regionaal opleidingscentrum) verzorgt opleidingen en startkwalificaties (AKA: Arbeidsmarkt gekwalificeerd Assistent). Domijn heeft in haar aanbestedingscontracten met aannemers ook een contract compliance opgenomen; dit is een zekere mate van verplichting voor een bedrijf om bij uitbesteed werk een deel van de arbeidskrachten uit de wijk te nemen.

Voor deze wijkwerkplaats is één centrale plek nodig, die momenteel niet beschikbaar is. Er is wel een pand in de wijk voorhanden dat zeer geschikt is en leeg staat. Betrokken partijen oriënteren zich momenteel op de mogelijkheden.

3. **Talentscout**

In de wijk zijn vele talenten aanwezig. Vaardigheden waar andere bewoners graag gebruik van willen maken. Die talenten zijn niet ergens 'formeel' zichtbaar, juist die mensen die elkaar kennen weten goed waar deze talenten zitten. Daarom wordt per brink een bewoner gemotiveerd om Talentscout voor die brink te zijn. Een groot aantal vaardigheden en talenten is door bewoners genoemd, zoals koken, muziek, sport, computerles, reparaties. Laat deze talentscout op zoek gaan binnen zijn 'werkveld' naar deze talenten. Op de achtergrond biedt de buurtopbouwwerker van de welzijnsorganisatie ondersteuning hierin. Wanneer mensen hun talenten succesvol in kunnen zetten, zal dit een positief effect op die personen hebben. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt raken wellicht sterker gemotiveerd om juist in het kader van werk of participatie, meer met hun vaardigheden te doen. Initiatieven die een substantiële groei kennen en een plek nodig hebben voor uitvoering, zullen gevestigd kunnen worden in de Wijkwerkplaats. Tevens wordt een verbinding gelegd met 'Power Zuid' – die op basis van de methodiek Maatschappelijk Activeringscentrum is opgezet.

4. Analooq aan het project **ondernemerscoach** voor Velve-Lindenlof is een ondernemerscoach met vergelijkbare taken voor de Wesselerbrink-Noord ook gewenst. Aandacht is er met deze functie voor:

- De versterking van de kwaliteit van het ondernemen voor bestaande ondernemers en starters;
- Vervullen van intermediaire en signalerende rol voor vraag en aanbod van kleinschalige bedrijfshuisvesting. Korte termijn: kan tijdelijk leegstaand vastgoed/woningen aangewend

worden voor bedrijfshuisvesting. Lange termijn: kunnen afspraken gemaakt worden voor meer aanbod van woon/werkwoningen.

- **Bevorderen van de organisatiegraad** van ondernemers. Ambitie is om een ondernemerspunt in de wijk te hebben waar ondernemers elkaar kunnen treffen, elkaar kunnen coachen en waar opleidingsaanbod voor de bevordering van het ondernemerschap kan plaatsvinden. Daarnaast kan ook gezamenlijk naar een meer professionele belangenbehartiging plaats vinden in samenwerking met het MKB-Enschede.
- De ondernemerscoach organiseert in samenwerking met het Werkplein, KvK en ROZ starterbijeenkomsten.

5. **Podium – Wesselerbrink.** Dit wordt een plek waar kinderen, jongeren en overige bewoners uit de wijk op allerlei vlakken hun talenten kunnen ontwikkelen en kunnen deelnemen aan culturele, kunstzinnige en maatschappelijke activiteiten. Het zal een plek zijn waar allerlei zaken op gebied van media, toneel, dans, theater e.d. bij elkaar komen. Dit is bij uitstek geschikt om de diverse culturen te verbinden en samen mooie dingen tot stand te brengen. Bestaande initiatieven worden hieraan verbonden zoals het huidige multicultureel festival in de Wesselerbrink. De activiteiten hoeven niet allemaal in de wijk plaats te vinden. Soms is het juist goed om bewoners en/of jongeren uit de wijk te halen naar een andere inspirerende locatie, zoals het Nationaal Muziekkwartier Enschede (waaronder Atak⁴, schouwburg en muziekcentrum, de muziekschool, het Orkest van het Oosten en De Nationale Reisopera) en het Poppodium. Het is natuurlijk niet alleen een fysieke plek, hier worden door de partners programma's gedraaid die groei, zelfwaarde en ontwikkeling stimuleren.

6. **Spreekuren en voorlichting** door instanties die de wijk intrekken zoals het Werkplein, aansluitend bij een (bijzondere, incidentele) activiteit die in de wijk gehouden wordt. We vormen geen nieuw loket in de wijk, maar zorgen dat op 'vindplaatsen' van bewoner/ondernemers, voorlichting aanwezig is. Bewoners en ZZP-ers hebben aangegeven dat ze de weg naar dergelijke instanties niet altijd weten en ook professionals in de wijk zijn hier niet altijd van op de hoogte. Door spreekuren en meer voorlichting te geven wordt de bekendheid groter en de afstand voor mensen om deze instanties te benaderen, kleiner.

4.2 Speerpunt 2: Jongeren; Nix aan de hand!

De wijk kent veel jeugdwerkeloosheid, er is relatief veel schooluitval en VMBO-adviezen. Sommige jongeren kennen problemen thuis waardoor zij zichzelf onvoldoende kunnen ontplooiën en te weinig zelfwaarde hebben. Er wordt door bewoners en professionals in de wijk geconstateerd dat er een tekort aan activiteiten en ruimte is voor de jeugd. Dit kan een medeoorzaak zijn voor de overlast, overmatig (soft)drugsgebruik, persoonlijke problemen, wat weer kan leiden tot wantrouwen tussen groepen bewoners (jong/oud). Zuid kent hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen. Momenteel wordt hier door intensieve samenwerking in het Wijkzorgteam en de reguliere arbeids/zorg-ondersteuningsketen zo goed mogelijk op ingespeeld.

Een belangrijke oorzaak is het niet hebben van werk (en dus inkomen) of zinvolle dagbesteding. Waardoor de eigenwaarde van jongeren in de maatschappij niet sterk is.

Ambities zijn:

- Alle jongeren hebben een opleiding of:
- Nemen deel in vormen van leerwerktrajecten die aansluiten bij eigen mogelijkheden.
- Ontwikkelingskansen voor jongeren stijgen duurzaam doordat bedrijven zich aansluiten bij de aanpak van de Wesselerbrink-Noord en investeren in de mensen en de wijk.
- Jongeren zijn trotser op zichzelf en op de activiteiten die ze in de buurt ondernemen.
- De Wesselerbrink (-Noord) is een aantrekkelijke wijk voor jeugd en jongeren, waar zij de ruimte hebben om te verblijven en zich te vermaken.
- Jongeren in de wijk zijn sportiever en hebben een gezondere leefstijl.
- Structurele afname van overlast en criminaliteit wordt gemeten.
- Versterken van betrokkenheid van verenigingen.

Wat willen we bereiken:

1. Goede toeleiding van jongeren naar de Scholingsboulevard door professionals die met de doelgroep werken.
2. Jaarlijks wordt een groep van 20 jongeren begeleid tot ze een startkwalificatie hebben.
3. Een plek in de wijk is gerealiseerd waar leerwerktrajecten plaatsvinden.
4. Het aantal activiteiten waarbij jongeren zich inzetten als begeleider/initiator ten behoeve van andere kinderen/bewoners van de wijk is 20 per jaar.
5. 50 jongeren per jaar die geen startkwalificatie hebben, worden door verenigingen of bedrijven opgenomen als (maatschappelijke) stage, leerwerktraject, contract compliance, Calo (bewegingsonderwijs en verenigingsleven).
6. Deelname van kinderen aan buitenschoolse activiteiten inclusief sport stijgt.
7. 25 jongeren per jaar hebben een certificaat 'buddy-sportjongere' waardoor zij anderen kunnen begeleiden in sportactiviteiten (vergelijkbaar met de groep allochtone vrouwen in 2009).
8. Het aantal meldingen buurtoverlast daalt.
9. Het aantal aanvragen voor financiële ondersteuning bij de Stichting Leergeld stijgt met 50 stuks.

Hoe doen we dat:

7. Jeugd-aanpak Zuid: van Straatcoach tot filmproject 'Niks aan de Hand'
8. Scoren door Scholing
9. Specifieke inzet van de Sportboulevard t.b.v. een positieve leefstijl
10. Fysieke plek in de wijk voor activiteiten en ontmoeten

⁴ Stichting Atak is een poppodium dat zich voornamelijk bezig houdt met het organiseren van activiteiten voor een zo breed mogelijk publiek.

7. Deelproject '**Jeugdaanpak Zuid**'. Dit is een totaalaanpak op het gebied van de aanwezige jeugdgroepenproblematiek, preventie van toename, geschikte voorzieningen voor jongeren, flexibele inzet jongerenwerk, een activiteitenaanbod en informatie/communicatie met ouders en de buurtbewoners. Uitgevoerde acties zijn het filmproject en buddyproject. Onder leiding van de stadsdeelmanager wordt dit project uitgevoerd, de coördinatie ligt bij het Team Veiligheid van de gemeente. Speerpunten zijn:
 - a. Aansluitende zorgstructuur en preventie.
 - b. Inzet van straatcoaches (nieuwe functie voor Enschede).
 - c. Filmproject Niks aan de Hand: de film geeft inzicht in de leef- en denkwereld en de lastige problemen waar jongeren mee kampen. Voor een inspirerende boodschap in een spetterende film zal het jonge publiek respect opbrengen. Een filmproject is een interessante uitdaging voor deze moeilijk te bereiken groep. Een dergelijk project houdt de jongeren een aantal maanden zeer intensief bezig en biedt ze nieuwe kansen en inzichten om positieve perspectieven te ontwikkelen. Zig Zag Film, Gemeente en Domijn streeft er naar om vanaf april 2010 een nieuwe reeks creatieve filmavonden te organiseren met jongeren in Enschede Zuid om te komen tot de film 'NIKS aan de HAND'. De gemeente Enschede, Domijn en Zig Zag Film wil hiervoor een intensief en uitdagend programma opstellen en in deze tweede serie de jongeren uitdagen zich ook te bekwamen in cameravoering en montage.
 - d. Binnen- en buitenvoorzieningen voor jongeren.
 - e. Specifieke inzet op vrijetijdsbesteding door sport en bewegen (zie deelproject 9).

De focus ligt op de groepsaanpak. Vervolgens wordt ook gekeken naar de volgende stap; hoe wordt vervolgens de jongere begeleid in een individueel traject. Daarvoor zal de **Wijkwerkplaats** bij uitstek de plek zijn.

8. **Scoren door Scholing** is een initiatief van FC Twente in samenwerking met ROC Twente, dat voortgekomen is uit het succesvolle project "FC Twente, Scoren in de Wijk". Scoren door Scholing heeft als doel om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en jeugdwerkloosheid aan te pakken. FC Twente stelt hiervoor onder andere zijn oefenaccommodatie in Hengelo beschikbaar en laat deelnemers gebruik maken van de mogelijkheden die een groot voetbalbedrijf heeft. Veel jongeren vinden het moeilijk om een goede beroepskeuze te maken. Ze weten niet precies wat ze willen. Kiezen wordt echter makkelijker als je daarbij wat hulp kunt krijgen. Zeker als die hulp komt van een professionele voetbalclub als FC Twente. Het programma is bedoeld voor jongeren tot 23 jaar die moeite hebben om een beroepsopleiding met een diploma af te ronden of die de school al hebben verlaten zonder dat ze een MBO-diploma op minimaal niveau 2 hebben behaald. Door het brede netwerk van FC Twente, het ROC en de gemeente wordt ingezet om commerciële bedrijven te interesseren zich aan te sluiten bij de aanpak in de wijk. Wanneer bedrijven de jongeren vervolgetrajecten of banen kunnen aanbieden, wordt de duurzaamheid van de aanpak geborgd en versterkt. Op dit moment lopen gesprekken met geïnteresseerde commerciële partijen.

Een ander initiatief is de 'Verzuimkaart' van de **Scholingsboulevard**⁵: samen met de Scholingsboulevard wordt gemonitord hoe het verzuim van jongeren uit de wijk verloopt. Indien nodig wordt hier op ingegrepen.

9. Specifieke inzet van **sport en bewegen** als vrijetijdsbesteding. In dit deelproject worden de jongeren uit Enschede Zuid / Wesselerbrink Noord gestimuleerd om een actieve leefstijl aan te nemen ter bevordering van hun gezondheid en een zinvolle vrijetijdsbesteding. Dit wordt gedaan door een samenwerking tussen professionals en betrokkenen uit de wijk: Stichting Sportboulevard Enschede i.s.m. de Gemeente Enschede en I-vents Sports & Leisure. Streven is om gezamenlijk laagdrempelige activiteiten aan te bieden, op bestaande locaties in de wijk. We willen graag een positieve leefstijlbevordering realiseren en gelegenheid bieden voor ontmoeten en een positieve, leuke bezigheid. Dit doen we door een vraaggestuurde aanbod uit te voeren i.s.m. professionals (sportconsulenten, brede school regisseur, jongerenwerk), de Brede Scholen en de aangesloten verenigingen van Stichting Sportboulevard Enschede. Sport en spel als middel in de wijk met doorgroeimogelijkheden naar de vereniging. Om de continuïteit en de kwaliteit te waarborgen worden de activiteiten in eerste instantie voor 2 jaar aangeboden, waarbij we het participatie resultaat zullen bijhouden. Heel concreet betekent dit:
 - 16 uur per week activiteiten in de wijk (gediplomeerd sportinstructeur);
 - 8 uur per week ondersteuning project beweegwijs i.s.m. Brede Scholen en aangesloten sportverenigingen;
 - 2 uur per week sportloket/spreekuur in de wijk;
 - Huidige projecten als de Sport Zapp Card inzetten als middel.
 - Ook worden voorbeelden betrokken of gecreëerd (voorbeeldfunctie): standbeeld van de beste sporter uit de wijk of de betrokkenheid van voetballers van FC Twente
 - Wijkactiviteitenkalender: De mogelijkheden/activiteiten worden beter zichtbaar gemaakt voor iedereen. Iedere club heeft zijn eigen communicatiekanaal; er wordt een bundeling gemaakt zodat de bekendheid groter wordt en jongeren sneller zullen deelnemen.

10. **Fysiek plek in de wijk** waar activiteiten gehouden kunnen worden in samenwerking met o.a. de Sportboulevard Enschede, de Brede School en activiteitencommissie Het Bijvank. Domijn reserveert hiervoor ruimte in het masterplan tegenover de Brede School waardoor de openbare ruimte wordt verbeterd en de aansluiting met de wijk wordt versterkt, zowel fysiek als in de beleving van mensen. Naast buitenactiviteiten zal ook gelegenheid geboden moeten worden aan binnenactiviteiten. Deze ruimte is nog niet beschikbaar/gereed en zal daarom ook onderdeel zijn van het sociaal-economisch programma.

⁵ Drie onderwijsinstellingen - Het Stedelijk Lyceum, Bonhoeffer College en het ROC van Twente - hebben samen met de gemeente Enschede hun krachten in de nieuwe vmbo/mbo-school gebundeld.

4.3 Speerpunt 3: Beter scoren in opgroeien en opvoeden

We hebben als maatschappij, als gemeente en als partners de verantwoordelijkheid om kinderen op te laten groeien tot burgers die in sociaal-economisch opzicht zelfredzaam zijn. Hun talenten moeten zo optimaal mogelijk ontwikkeld worden, om dit te kunnen bereiken. Zeker in Enschede moeten we deze verantwoordelijkheid nemen, omdat onze gemeente ten opzichte van andere gemeenten nog (relatief) laag scoort op de ranglijsten van aantal laagopgeleiden, sociaal-economische positie en (jeugd)werkloosheid. Deze talentontwikkeling is het uitgangspunt voor de komende vijf jaar en is dus ook het uitgangspunt voor de **Jeugdagenda 2010-2015**. Als gemeente en partners hebben we drie aangrijpingspunten om de ontwikkeling van kinderen te stimuleren, om hun talenten optimaal te benutten en om hen een duwtje te geven richting het uiteindelijke doel: sociaal-economische zelfredzaamheid. Deze drie aangrijpingspunten zijn:

- Het thuismilieu;
- De verschillende educatieve voorzieningen in de stad;
- De vrijetijdsomgeving (in feite alles wat buiten thuis en school valt).

Ambities zijn:

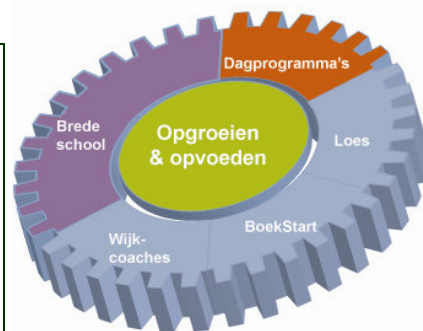
- Terugdringen van opvoedingsproblematiek;
- Een breed pakket van buitenschoolse activiteiten is beschikbaar voor iedereen;
- Verdere ontwikkeling van een sluitende jeugdzorgketen; kinderen en ouders maken optimaal gebruik van de aanwezige faciliteiten in het integrale jeugdbeleid om hen te ondersteunen bij behoeften of vragen.

Wat willen we bereiken:

1. Het aantal vragen aan het Loes-Loket in de wijk stijgt via bezoek aan het loket in de wijk, website en telefonisch contact.
2. Alle doelgroepkinderen krijgen VVE (voor- en vroegschoolse educatie) om één van de grootste belemmeringen voor een succesvolle schoolcarrière weg te nemen: taalachterstand.
3. Elke ouder die in aanmerking komt of wil komen, krijgt ondersteuning bij de opvoeding.
4. Alle kinderen uit de wijk kunnen deelnemen aan een breed pakket aan buitenschoolse activiteiten.
5. Extra aandacht voor de wijk binnen de Jeugdagenda 2010 – 2015.

Hoe doen we dat:

11. Inzet van het Loes-Loket (onderdeel Centrum voor Jeugd en Gezin)
12. Hanteren Triple P methodiek in pilotproject Maatschappelijke ondersteuning 2010 - 2012 (wijkcoaches):
13. Brede School projecten opvoedondersteuning
14. BoekStart
15. Ouders betrekken in binnen- en buitenschoolse activiteiten (integrale dagprogramma's)

11. Inzet van het **LOES-loket** om ondersteuning te geven bij opvoedingsvraagstukken. LOES is het gezicht van de opvoedondersteuning binnen het Centrum voor Jeugd en Gezin. LOES geeft advies door middel van medewerkers van organisaties die betrokken zijn bij het jeugdbeleid. Vanaf maart 2010 komt de eerste wijkgerichte loketfunctie van Enschede in de bibliotheek Wesselerbrink-Zuid, om juist deze wijk extra aandacht te geven. Hierin is ook samenwerking tot stand gekomen met de huisartsen. Uiteraard is het doel om meer opvoeders te helpen. De monitoring hierop is niet eenvoudig omdat informatie en contacten via de website en telefonisch anoniem kunnen worden gedaan. De resultaten voor de komende periode voor de Wesselerbrink zullen daarom extra aandacht krijgen in de reguliere monitoring van LOES op indicatoren als bekendheid met LOES, website bezoeken, telefooncontacten en bezochte ouderavonden.
12. De **wijkcoaches** ondersteunen ook bij opvoedingsvraagstukken, en verbreken negatieve situaties thuis die op het kind effect hebben. Iedere wijkcoach hanteert daarbij de methodiek 'Triple P' bij gezinnen; iedere wijkcoach is de methodiek vaardig.
13. De **Brede School** en met name de peuterspeelzaal wordt als trefpunt ingezet voor ouders waar je het gesprek aan kunt gaan en verdere begeleiding en activiteiten kunt bieden. Concrete maatregelen:
 - a. Ouders betrekken bij binnen- en buitenschoolse activiteiten in zogenaamde 'integrale dagprogramma's' zodat zij leren omgaan met bepaalde situaties. Deze activiteiten worden vanuit het programma **Brede Actieve Scholen In de Stadsdelen BASIS** opgezet met onderdelen als samen eten maken, eten, dansen, sporten, leren, muziek, omgaan met elkaar, normen & waarden stimuleren onder deskundige leiding van een leerkracht. Maak daarbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande voorzieningen. BASIS is een extra investering van de gemeente Enschede om kinderen van 0 tot 16 jaar gezond, veilig en actief te laten opgroeien door aanbieden van een samenhangend aanbod aan van binnen- en buitenschoolse activiteiten en voorzieningen. Onderwijs, opvang van kinderen en vrije tijd zijn hierin nauw met elkaar verbonden. De opzet van BASIS is erop gericht om een meerwaarde te bieden aan de gehele wijk.
 - b. Verwijsfunctie en inloopochtenden
 - c. ROC-activiteiten worden in de Brede School georganiseerd voor ouders.
 - d. Peuterspeelzaalwerkers krijgen een cursus om gezonde leefstijlen over te kunnen brengen aan ouders. Ouders worden voorgelicht met onder andere project 'Lekker Fit op school'.
14. **BoekStart**: BoekStart is een programma dat het lezen met heel jonge kinderen wil bevorderen én ouders met jonge kinderen wil laten genieten van boeken. BoekStart gaat uit van de gedachte dat kinderen die al op jonge leeftijd in aanraking komen met boeken een voorsprong (op school) ontwikkelen waar ze hun hele leven voordeel van hebben. Ouders uit de wijk ontvangen binnenkort een voucher thuis. Zij kunnen deze voucher inleveren in de bibliotheek Wesselerbrink en ontvangen hiervoor een koffertje waarin spullen zitten voor kinderen vanaf 0 jaren (bijvoorbeeld 'knisperboekje'). Door de ouders naar de bibliotheek te laten komen, hopen wij de laagdrempeligheid te verbeteren.

5 Projectorganisatie

5.1 Projectcoördinator

In de Samenwerkingsovereenkomst Wesselerbrink-Noord tussen woningcorporatie Domijn en de gemeente Enschede⁶ is overeengekomen dat deze partijen gezamenlijk een sociaal-economisch programma opstellen voor de belanghebbende bewoners van het plangebied en dit tot uitvoering brengen. Voor het samenstellen van het sociaal-economisch plan is een gezamenlijke projectgroep gevormd die onder meer voor de afstemming met overige professionals en bewoners heeft gezorgd. Voorstel is om deze projectgroep globaal in deze samenstelling te laten bestaan en periodiek in grotere samenstelling waarbij ook partners zoals bewoners, scholen en ondernemers zijn betrokken, de voortgang te bespreken.

Deze projectgroep wordt voorgezeten door de gemeentelijke projectleider die tevens onderdeel uitmaakt van de integrale projectstructuur die is opgezet voor de fysieke herstructurering. Voor de uitvoering van het sociaal-economisch programma wordt de **projectcoördinator** benoemd. Deze structuur is gekozen om te voorkomen dat de fysieke aanpak en de sociale aanpak een eigen leven zouden kunnen leiden; beide peilers zijn belangrijk maar staan ook voor twee 'belevingswerelden'. Het is dus een bewuste keuze om deze werelden in de projectstructuur en – leiding samen te brengen en zo verkokering te voorkomen.

De projectcoördinator is een medewerker van de gemeente en heeft een werkplek op het stadsdeelkantoor Zuid, zodat de verbinding met het wijkgericht werken binnen het stadsdeelmanagement goed is geborgd. De verschillende deelprojecten zijn waar mogelijk belegd in de betrokken, reguliere organisaties, om te zorgen voor een zo sterk mogelijke borging en continuïteit voor de toekomst. De projectcoördinator zorgt voor goede voortgang, verbinding en afstemming in het totale sociaal-economische programma; coördinatie van bestaande en initiëren van nieuwe projecten. Op deze manier wordt eventuele spanning tussen belangen van wijkgericht werken, gemeentelijke diensten en partners in de wijk zoveel mogelijk beperkt. De projectcoördinator zorgt voor de afweging in relatie tot doelen van het programma.

In de projectgroep heeft en houdt de projectcoördinator van Domijn zitting. Deze prioriteert, bewaakt, initieert en voert in samenspraak met de projectcoördinator van de gemeente projecten uit die gefinancierd worden door de beschikbaar gestelde gelden van Domijn.

5.2 Stuurgroep

De primaire rol voor het realiseren van het resultaat van het programma ligt bij de gemeente. De gemeente beschikt immers over de meeste instrumenten en samenwerkingsverbanden die worden

⁶ 2° Addendum bij de Samenwerkingsovereenkomst Wesselerbrink Noord 2009

ingezet in dit programma. Domijn faciliteert het programma daar waar mogelijk. De toetsing van het programma zal in het platform van de Stuurgroep⁷ Wesselerbrink Noord plaatsvinden. Deze Stuurgroep is gevormd bij de start het gehele herstructureringstraject in de wijk. Hierin hebben de directie en projectleiders van Domijn zitting, samen met de stadsdeelwethouder. Vanuit de gemeente nemen tevens de projectleider Wesselerbrink-Noord en Stadsdeelmanager Zuid deel.

5.3 Effecten meten en een blik naar de toekomst

De looptijd van het programma is in eerste instantie voorzien van 2010 tot en met 2015. Dit is een jaar langer dan de fysieke werkzaamheden in de wijk. Domijn en gemeente hechten er veel waarde aan dat de ingezette activiteiten ten eerste goede resultaten bieden en ten tweede niet eindigen na het realiseren van de nieuwe wijk in 2015. De wijk zal een definitief andere samenstelling van bewoners krijgen door de differentiatie in woningen. Zeer waarschijnlijk ontstaan hierdoor andere behoeften aan voorzieningen en programma's. Gedurende de looptijd van het programma worden daarom alle projecten gemonitord. Monitoring vindt plaats door middel van procesevaluaties en op basis van objectieve cijfers uit de jaarlijkse onderzoeken (bijvoorbeeld voor veiligheid of leefbaarheid) of uit de (gemeentelijke) administratie. Zoals hierboven beschreven zal toetsing van het programma in het platform van de Stuurgroep Wesselerbrink Noord plaatsvinden. Daarnaast is met Stadsdeelmanagement afgesproken dat het Stadsdeelteam⁸ ook een jaarlijkse evaluatie zal doen, die in de Stuurgroep wordt ingebracht.

De bewoners zijn op diverse manieren verbonden aan het sociaal-economisch programma en van al deze lijnen is gebruik gemaakt tijdens het '40+ proces'. Er is reguliere afstemming met de Bewonerscommissie Het Bijvank en de Wijkraad Wesselerbrink. Daarnaast is Domijn het gesprek gestart met specifieke groepen bewoners van diverse brinken, die zich op allerlei thema's of soorten woningen onderscheiden (en niet persé verbonden hoeven zijn aan de Bewonerscommissie). Ook kennen ondernemers een regulier afstemmingsmoment met gemeente en Domijn. Via Stadsdeelmanagement zijn specifieke bewoners-/ multiculturele groepen en jongeren betrokken. Zo is onlangs een bijeenkomst gehouden met jongeren en ouders van Suryoye afkomst in het kader van de jeugdaanpak Zuid. Door de samenstelling van de projectgroep sociaal-economisch programma, vindt optimale terugkoppeling plaats van al deze contacten.

Regelmatig wordt het verloop van het traject in de Stadsdeelcommissie Zuid besproken. Dit is de stadsdeelgerichte, openbare raadscommissie, waarin alle raadsfracties vertegenwoordigd zijn. De Gemeenteraad is in het voortraject reeds nauw betrokken.

⁷ De Stuurgroep Wesselerbrink-Noord is verantwoordelijk voor de uitvoering van de fysieke herstructurering en is gevormd bij de start van het gehele herstructureringstraject in de wijk. Hierin hebben de directie en projectleiders van de gemeente en Domijn zitting, de stadsdeelmanager Zuid en stadsdeelwethouder.

⁸ Stadsdeelteam is een directie-/managersoverleg van sociale externe en interne partijen in stadsdeel Zuid en komt éénmaal per 6 weken bij elkaar onder voorzitterschap van de stadsdeelmanager.

Tot slot is de borging van het programma een belangrijk uitgangspunt. Daarom wordt aangesloten bij de aanwezige krachten in de wijk zelf en worden activiteiten, daar waar het kan, zo snel mogelijk bij reguliere organisaties belegd.

5.4 Na 2015...

Domijn en gemeente hechten er namelijk veel waarde aan dat de ingezette activiteiten die goede resultaten bieden, niet eindigen na het realiseren van de nieuwe woonwijk in 2015. Ook bewoners, ondernemers en andere betrokkenen dringen erg aan op duurzaamheid van initiatieven en structurele inbedding hiervan. 'Ga sociaal niet weg als de huizen klaar zijn, dan begint het leven voor bewoners pas in de nieuwe wijk'. Daarom sluiten we nu al zoveel mogelijk aan bij de aanwezige krachten in de wijk zelf. Laat bewoners vooral zelf doen wat ze zelf kunnen. Activiteiten worden daar waar het kan, zo snel mogelijk in de reguliere organisaties belegd.

5.5 Uitgangspunten bij de projecten/maatregelen:

Op basis van de inventarisatie en gesprekken met betrokkenen in de wijk is in ieder geval duidelijk geworden dat we de maatregelen dichtbij de bewoners en met veel aandacht voor de specifieke situatie moeten organiseren. Hoewel we uit de analyse een redelijk helder beeld hebben gekregen van de verbeterpunten en we een aantal goede en bijpassende plannen hebben, is het verstandig om binnen onze projecten ruimte te maken voor finetuning en aanpassing om zo mee te bewegen naar de uiteindelijke samenstelling en bijbehorend aanbod voor de wijk.

Ruimte voor aanpassingen is een randvoorwaarde voor de doelstellingen binnen het programma. Dit sluit aan bij de conclusies van het ministerie van WWI in de publicatie 'Buurtbewoners in balans' (2009). Het is verstandig om al doende de situatie verder te analyseren, open te staan voor signalen van professionals en bewoners over wat wel en niet werkt, zodat uiteindelijk de meest effectieve aanpak tot stand komt.

Fysieke (binnen en buiten)ruimte voor activiteiten is een randvoorwaarde voor de doelstellingen binnen dit sociaal-economisch programma. Goede voorzieningen en ontmoetingsplekken zorgen ervoor dat sociale binding en sociale stijging mogelijk zijn.

En uiteraard wordt benadrukt dat de continue afstemming tussen fysieke en sociale ontwikkelingen georganiseerd en mogelijk moet zijn.

6 Financiële paragraaf

Een uitgebreide uitwerking van de maatregelen en financiële consequenties en bijdragen zijn opgenomen in de bijlage. Hieronder staat een samenvatting. Dit zijn de kosten voor de inhoudelijke programmaonderdelen. Er zijn dus geen kosten opgenomen voor de projectorganisatie. Voor de looptijd van het programma wordt een termijn van 6 jaar aangehouden (zie paragraaf 5.3).

Speerpunt/Activiteit		Totaal looptijd programma	Dekking gemeente	Dekking provincie	Dekking Domijn	Subsidie- vragen 40+ en overig
1.	Wijkcoaches (pilot maatschappelijke ondersteuning voor 2 jaren). Financiering voor vervolg bij goed resultaat n.t.b.	€ 1.200.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 300.000	
2.	Wesseler Wijkwerkplaats (programmering, excl. pand)	€ 720.000				€ 720.000
3.	Talentscout	€ 42.000				€ 42.000
4.	Ondernemerscoach	€ 300.000				€ 300.000
5.	Podium Wesselerbrink (programmering, excl. pand)	€ 450.000				€ 450.000
6.	Instellingen trekken de wijk in voor voorlichting en spreekuren	€ 9.000	€ 9.000			
7.	Jeugdaanpak Zuid: van Straatcoach tot filmproject Niks aan de Hand	€ 300.000	€ 50.000	€ 250.000		
8.	Scoren door Scholing	€ 180.000				€ 180.000
9.	Inzet sport en bewegen in de wijk	€ 110.000				€ 110.000
9.	Sportambassadeur	€ 24.000	€ 24.000			
9.	Gezonde Leefstijl	€ 180.000	€ 180.000			
10.	Investeringskorting voor verkrijgen van het pand voor het draaien van de programma's	€ 270.000			N.t.b.	
10.	Huursom pand in de wijk	€ 360.000				€ 360.000
11.	LOES-loket	€ 48.000	€ 48.000			
12.	Wijkcoaches in opvoedondersteuning (zie punt 1)					
13.	Brede School voor opvoedondersteuning en ouderparticipatie versterken	€ 80.000				€ 80.000
14.	BoekStart	€ 36.000	€ 36.000			
*	Nog te bepalen door Domijn				€ 300.000	
Totale kosten programma		€ 4.309.000	€ 747.000	€ 750.000	€ 600.000	€ 2.242.000

6.1 Wat doen we op dit moment?

Speerpunt/Activiteit		Totaal looptijd programma	Dekking gemeente	Dekking provincie	Dekking Domijn
1.	Wijkcoaches (pilot maatschappelijke ondersteuning voor 2 jaren). Financiering voor vervolg bij goed resultaat n.t.b.	€ 1.200.000	€ 400.000	€ 500.000	€ 300.000
7.	Jeugdaanpak Zuid: van Straatcoach tot filmproject Niks aan de Hand	€ 300.000	€ 50.000	€ 250.000	
9.	Sportambassadeur	€ 24.000	€ 24.000		
11.	LOES-loket	€ 48.000	€ 48.000		
12.	Wijkcoaches in opvoedondersteuning (zie punt 1)				
14.	BoekStart	€ 36.000	€ 36.000		
Totale kosten programma		€ 1.608.000	€ 558.000	€ 750.000	€ 300.000

6.2 Prioritering voor activiteiten in sociaal-economisch programma

Er kunnen zich de volgende mogelijkheden voordoen:

1. Er komen geen nieuwe middelen vrij bij de partners dan de reeds toegezegde financiering van de gemeente (Wijkcoaches en overige lopende projecten) en Domijn (€600.000).
2. Naast de toegezegde middelen is Domijn (al dan niet gezamenlijk met de gemeente) bereid een fysieke locatie te verwerven en die ter beschikking te stellen van het SEP.
3. De aanvraag Preventiebudget 40+ wordt gedeeltelijk gehonoreerd (uitkomst rond juni).
4. De aanvraag Preventiebudget 40+ wordt geheel gehonoreerd ad € 2 miljoen (uitkomst rond juni).

Aangezien het al dan niet toekennen van het Preventiebudget 40+ van zeer grote invloed is op de mogelijkheden om dekking te krijgen voor het programma en daarmee bepalend is voor de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de uitvoering van het programma, wordt voorgesteld te wachten met de prioritering totdat duidelijk is of de aanvraag gehonoreerd wordt of niet.

Als de aanvraag gehonoreerd wordt, kan nagenoeg het gehele programma uitgevoerd worden. Als dat niet het geval is, zal op dat moment een heroverweging plaats moeten vinden hoe dan de gelden ingezet kunnen worden om zoveel mogelijk aan de doelstellingen van dit programma tegemoet te komen. Dat zal dan een combinatie worden van het prioriteren van de in dit programma genoemde projecten met het zoeken naar goedkopere alternatieven voor de genoemde projecten.

Bijlage Speerpunten in doelstellingen, mijlpalen en financiële investeringen

Speerpunt 1. Meer mensen werken en doen mee!

Ambitie	Doelstelling	Activiteit/project	Uitvoering	Kosten en dekking	Planning	Resultaat/outcome
Bewoners doen mee in werk, opleiding of andere maatschappelijk zinvolle dagbesteding	250 bewoners WWB-cliënt stellen een persoonlijk actieplan vast met de wijkcoach gericht op wegnemen van belemmeringen en op ontplooiing op de arbeidsmarkt.	1. Pilot 'Maatschappelijk Ondersteuners' (Wijkcoaches)	Gemeente, Sociaal Maatschappelijke Dienst Enschede-Haaksbergen (SMD E-H)	Kosten: € 1.200.000 voor projectduur van 2 jaren. Dekking: Domijn: € 300.000, Provincie: €500.000, gemeente: €400.000.	Start januari 2010 Looptijd 2010 en 2011.	De 250 bewoners zijn praktisch geholpen in het aanbrengen van een stijgende lijn in hun leven. Daardoor wordt op termijn minder beroep gedaan op andere hulpverlening en wordt waar mogelijk hun eigen kracht versterkt.
	120 deelnemers hebben een startkwalificatie, zijn uitgestroomd naar regulier werk of participatietraject.	2. Wesseler-Wijkwerkplaats	ROC, Gemeente, Domijn	Kosten: 20 trajecten € 60.000 per jaar. Begeleiding € 60.000 per jaar. Programma voor 6 jaren: € 720.000. Dekking: subsidievraag € 720.000	Start voorbereiding juni 2010 indien toekenning subsidie	De algemene perceptie van werk of leerwerktraject bij de doelgroep is verbeterd. Jongeren hebben positieve ervaring bij het behalen van een startkwalificatie waardoor ze niet afhaken en ze ook andere risicjongeren positief beïnvloeden.
Afremmen van verergering van problemen waardoor mensen grip op hun leven krijgen	50% van deze cliënten stijgt <2 jaren met 1 of meer treden op de participatieladder.	1. Pilot 'Maatschappelijk Ondersteuners' en 2. Wijkwerkplaats	Gemeente, SMD	Zie uitwerking 1 en 2	Zie uitwerking 1 en 2	Frontlijnsturing door samenbrengen van instanties, regels, overlegorganen etc. Directe lijnen en bevoegdheden.

	80 bewoners starten met een taal- en inburgeringstraject.	1. Pilot 'Maatschappelijk Ondersteuners'.	Gemeente, SMD	Zie uitwerking 1 en 2	Zie uitwerking 1 en 2	Mensen zijn zelfverzekerder doordat zij zich kunnen redden met de taal. Contacten tussen mensen komt sneller tot stand. De kwaliteit van leven is hierdoor verbeterd.
Talenten uit de wijk worden ingezet vòòr de wijk	Per Brink is één bewoner bekend die talenten en behoeften van andere bewoners actief verbindt.	3. Talentscout	Alifa, Power - Maatschappelijk Activerings-centrum, Domijn	Kosten: € 7.000 per jaar. Projectperiode: € 42.000 Dekking: subsidievraag	Start augustus 2010	Mensen voelen zich gewaardeerd doordat hun talent/vaardigheid wordt ingezet voor anderen. Mensen zijn 'gekend' doordat ze met elkaar worden verbonden. Dit gaat vereenzaming en communicatieproblemen tussen mensen/groepen tegen.
De aanwezige wijk economie wordt voor de wijk behouden	Verbeteren van mogelijkheden en het ondernemersklimaat voor ZZP-ers waardoor het aantal ZZP-ers niet afneemt. Aantal matches die de ondernemerscoach maakt worden bijgehouden en gemonitord t.o.v. matches ondernemerscoach Velve.	4. Ondernemers-coach aanstellen. Verder uitwerken van aanbod op basis van de resultaten van het lopende onderzoek bij de ondernemers.	Gemeente, St. One	Kosten: € 100.000 voor 2 jaren (minimale periode om een functie op te bouwen), totale looptijd € 300.000 Dekking: subsidievraag	Start voorbereiding ondernemerscoach juni 2010 indien toekenning subsidie. Onderzoek 0-meting is in maart 2010 gereed.	ZZP-ers en overige ondernemers vestigen zich graag in de wijk en bestaande ZZP-ers trekken niet weg, maar hebben een werkplek thuis of in een gedeelde ruimte in de wijk. Voor vragen weten zij de ondernemerscoach makkelijk te vinden. De ondernemerscoach is breed in het netwerk ingevoerd en kan snel vragen en behoeften bij de juiste verantwoordelijken leggen.

Bewoners doen dingen samen, weten elkaar te vinden, 'normaal' burengevoel over grenzen van culturen heen. Er is een plek waar door leuke activiteiten aan zelfwaarde en ontplooiing gewerkt kan worden.	Op één plek in de wijk is mogelijkheid voor culturele ontwikkeling, ontmoeting en entertainment. Activiteiten van het muziekkwartier kunnen hier worden gehouden. Hierdoor wordt culturele en maatschappelijke participatie gestimuleerd.	5. Podium Wesselerbrink	Muziekschool Twente, Poppodium, Nationaal Muziekkwartier, Domijn, Gemeente, Alifa	Kosten: € 75.000 per jaar Projectperiode: € 450.000 Dekking: subsidieaanvraag € 450.000	Start voorbereidingen augustus 2010 indien toekenning subsidie	Bewoners kunnen hun eigen talent ontwikkelingen op creatieve wijze. Bewoners leren elkaar kennen door samenwerking in creatieve processen. Cultuurverschillen worden juist gewaardeerd en zijn aanleiding om elkaar te treffen en geen belemmering in samenleven in de wijk.
Versterken van wijk economie. Bewoners weten de weg naar instanties die hen kunnen ondersteunen. Professionals kunnen bewoners gemakkelijk doorverwijzen.	Het aantal aanmeldingen en contacten met het Werkplein, ROZ en NIBUD vanuit de Wesselerbrink stijgt met 10%.	6. Instellingen trekken de wijk in voor voorlichting en spreekuren (op vindplaatsen van bewoners).	Partners in het Werkplein (gemeente, UWV, ROZ, etc.).	Kosten: € 1.500 per jaar. Projectperiode € 9.000 Dekking: Gemeente	Start mei 2010	Minder bewoners en ZZP-ers lopen met vragen rond waar ze niet goed van weten waar ze antwoorden kunnen vinden. Het ROZ en NIBUD hebben meer matches in de Wesselerbrink gemaakt dan voorgaande jaren.

Speerpunt 2. Jongeren; Nix aan de hand

Ambitie	Doelstelling	Activiteit/project	Uitvoering	Kosten en dekking	Planning	Resultaat/outcome
Alle jongeren hebben een opleiding of nemen deel aan leerwerktrajecten die aansluiten bij hun eigen mogelijkheden	Jaarlijks wordt een groep van 20 jongeren begeleid tot ze een startkwalificatie hebben. Voor de leerwerktrajecten wordt een plek in de wijk gerealiseerd. Er komt een goede toeleiding tot stand van jongeren naar de Scholingsboulevard door professionals die met de doelgroep werken.	2. Wesseler-Wijkwerkplaats en 8. Scoren door scholing	Zie uitwerking 2 en 8	Zie uitwerking 2 en 8	Zie uitwerking 2 en 8	De algemene perceptie van werk of leerwerktraject bij de doelgroep is verbeterd. Jongeren hebben positieve ervaring bij het behalen van een startkwalificatie waardoor ze niet afhaken en ze ook andere risicjongeren positief beïnvloeden.
Structurele afname van overlast en criminaliteit	Het aantal meldingen van buurtoverlast daalt (monitoring via Wijkveiligheidsscan Enschede). Straatcoaches worden ingezet in de wijk. Film 'Niks aan de Hand' wordt door en voor jongeren gerealiseerd.	7. Jeugd aanpak Zuid; van Straatcoach tot film 'Niks aan de Hand'	Gemeente, politie, justitie, Alifa	Kosten: € 300.000 voor de looptijd 2 jaren Dekking: provinciaal budget Preventie Risicjongeren	Gestart in 2009. Looptijd van de aanpak is tot en met 2011. Eventueel vervolg is afhankelijk van de resultaten uit de monitoring.	Bewoners voelen zich veiliger in de wijk. Er zijn minder meldingen van overlastgevende en criminele groepen. Professionals hebben beter contact met de doelgroep. Jongeren zien een ander perspectief dan te zorgen voor overlast in de wijk.

Jongeren zijn trotser op zichzelf en op activiteiten die ze in de buurt ondernemen	15 jongeren per jaar nemen deel aan 'Scoren door scholing'.	8. Scoren door scholing	ROC, FC Twente Gemeente, Domijn	Kosten: € 180.000 voor 15 jongeren per jaar, looptijd 6 jaren. Dekking: subsidievraag	Start indien subsidie is toegekend	Jongeren zijn aan het werk of hebben scholing ontvangen waardoor hun perspectief is verbeterd. Door het netwerk van FC Twente zijn hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot.
Ontwikkelingskansen voor jongeren stijgen duurzaam doordat bedrijven zich aansluiten bij de aanpak in de wijk en investeren in de mensen en de wijk	50 jongeren per jaar die geen startkwalificatie hebben, worden door verenigingen of bedrijven opgenomen. Inzet van de Risicoverzekering Regio Twente voor ZZP-ers om drempel te verlagen.	8. Scoren door scholing en 2. Wijkwerkplaats	Commerciële bedrijven en verenigingen (gesprekken worden gevoerd)	N.t.b.	N.t.b.	Jongeren zien perspectief ná scholing of behalen van een certificaat. Inspanningen om bewoners naar arbeidsparticipatie te brengen, kunnen mede hierdoor duurzamer tot een succes leiden.
De wijk is aantrekkelijk voor jeugd en jongeren, waar zij de ruimte hebben om te verblijven en zich te vermaken. Er is een fysieke plek voor de genoemde trajecten, activiteiten en programma's zoals de Wijkwerkplaats en het Podium.	Voor diverse activiteiten en weersomstandigheden zijn plekken in de wijk beschikbaar.	10. Fysieke binnen- en buitenplek in de wijk	Buitenlocatie: Domijn Locatie voor scholing, Podium en jongeren: gemeente	Kosten: huursom fysieke binnenruimte (de Werkplaats, Podium etc.): € 360.000. Begrotingstekort verkrijgen pand €270.000. Fysieke plek buiten in de wijk: N.t.b. Dekking binnenruimte: subsidievraag. Dekking buitenplek:	Werkplaats en Podium: verkrijgen/huren locatie kan starten indien subsidie is toegekend. Buitenruimte: is in planning fysieke herstructureringsplannen opgenomen.	Waar de wijk nu geen of onvoldoende binnen- en buitenfaciliteiten heeft om activiteiten en programma's uit te voeren, kent de Wesselerbrink-Noord straks een paar goede locaties die efficiënt zijn ingericht voor de bestemmingen en inhoudelijke programmering ondersteunen.

				Domijn		
Jongeren zijn sportiever en hebben een gezondere leefstijl	<p>20 jongeren zetten zich in als begeleider t.b.v. andere kinderen/bewoners in de wijk</p> <p>Deelname van kinderen aan buitenschoolse activiteiten stijgt.</p> <p>25 jongeren per jaar hebben een certificaat 'Buddy-sportjongere' waardoor zij anderen kunnen begeleiden in sportactiviteiten.</p>	9. Specifieke inzet Sport, bewegen, ontmoeten, vrijetijdsbesteding	Stichting Sportboulevard Enschede, Gemeente, I-vents Sports & Leisure, sportconsulent, brede school regisseur, Alifa	<p>Kosten: € 110.000 voor 2 jaren.</p> <p>Dekking: subsidievraag</p>	Start indien subsidie is toegekend	De leefstijl van jongeren is op een positieve wijze bevorderd. Verenigingen hebben meer leden uit de wijk in hun ledenbestand staan.
Versterken van betrokkenheid van verenigingen	Het aantal aanvragen voor financiële ondersteuning bij de Stichting Leergeld stijgt met 50 stuks.					

Speerpunt 3. Opgroeien & opvoeden

Ambitie	Doelstelling	Activiteit/project	Uitvoering	Kosten en dekking	Planning	Resultaat/outcome
Versterken van het thuismilieu (Jeugdagenda)	Terugdringen van opvoedingsproblematieken	11. Inzet van het LOES-loket.	Jeugd-gezondheidsdienst (LOES-team), Gemeente	Kosten: € 8.000 per jaar. Programma 6 jaren: € 48.000 Dekking: Gemeente	Vanaf maart 1 ochtend in de week in de bibliotheek	In de WBN is een LOES-loket aanwezig. Huisartsen verwijzen hier actief naar. Koffers taalbeheersing voor moeders ((Geen suggesties)) wordt aan doelgroep uitgedeeld.
		12. Wijkcoaches	Zie uitwerking 10	Zie uitwerking 10		De wijkcoaches passen de Triple P methodiek toe.
	Iedere ouder die in aanmerking wil komen of komt, krijgt opvoedondersteuning.	13. Brede School versterken, integrale dagprogramma BASIS; ouders worden betrokken bij binnen- en buitenschoolse activiteiten	BS De Windroos, BS Het Bijvank, Alifa , ROC	Kosten: € 80.000 Dekking: subsidievraag	Start voorbereidingen juni 2010 indien subsidie is toegekend	Ouders zijn zich bewust van goede opvoedingsmethodieken en hoe zij dit zelf het beste kunnen toepassen. Zij hebben dit al doende opgestoken van de begeleiders bij de activiteiten. De kinderen profiteren van de betere opvoeding.
4Versterken van de educatieve voorzieningen (Jeugdagenda)	Versterken ontwikkeling taal bij kinderen.	14. BoekStart	BoekStart, gemeente , bibliotheek	Kosten: € 6.000 per jaar (€ 36.000 voor 6 jaren) Dekking: Gemeente	Start in maart 2010	
Versterken vrije tijdsomgeving (Jeugdagenda)	Breed pakket buitenschoolse activiteiten is beschikbaar voor iedereen.	10. Een plek in de wijk waar activiteiten gehouden kunnen	Zie uitwerking 10	Zie uitwerking 10	Zie uitwerking 10	Zie uitwerking 10

	worden.				
Per cursus worden 10 ouders opgeleid tot sportambassadeur om jeugd en activiteiten te begeleiden (met name allochtone jonge vrouwen). Verhogen van de sportdeelname en verenigingslidmaatschappen in de wijk.	13. Ouders betrekken en 9. Gezonde leefstijl Sport-ambassadeur	Nederlands Instituut voor bewegen, Sportboulevard, Gemeente	Kosten: €4.000 per cursus, looptijd 6 jaren/1 cursus per jaar € 24.000 Dekking: Gemeente	Eerste begeleiders hebben certificaat ontvangen. Looptijd tot 2015	Ouders zijn beter in staat een gezonde leefstijl voor het gezin te hanteren en kunnen hun eigen vaardigheden inzetten voor anderen.
	9. Gezonde leefstijl: Cursus gezonde leefstijlen	Huisartsen, fysiotherapeuten, gemeente	Kosten: € 180.000 voor 6 jaren. Dekking: Gemeente	Is gestart, loopt in 2011 - 2011	Ouders worden voorgelicht en opgeleid om hun kinderen beter te kunnen begeleiden naar een gezonde leefstijl. Huisartsen en leefstijladviseur toe- en begeleiden dit.

Bijlage Wijkidentiteit

Er heeft ook een traject plaatsgevonden waarbij we met bewoners en professionals op zoek zijn gegaan naar de identiteit van de wijk Wesselerbrink-Noord, om vanuit de kracht van de wijk een sterker toekomstbeeld voor de wijk te kunnen ontwikkelen. Dit toekomstbeeld kan worden gebruikt als aangrijpingspunt om problemen op te lossen en gericht te verbeteren, of als middel om de wijk te promoten en binding te organiseren. Uit deze wijkconferenties is een aantal onderscheidende punten ('imagopijlers') gekomen waarop we verder kunnen bouwen:

Kleur

Wesselerbrink-Noord is een wijk met een diversiteit aan bewoners. Mensen met verschillende nationaliteiten, verschillende leeftijden, alleenstaand of met gezinnen: allen voelen zich thuis in de wijk. Ook fysiek is de wijk divers. De wijk vormt een duidelijke stedenbouwkundige eenheid, maar binnen in de wijk laat je je verrassen door de gevarieerdheid van de pleinen en de kleuren van de wijk.

Gemak

De wijk is van vele gemakken voorzien: de straten zijn ruim, ruimte om te spelen is er voldoende, de woningen zijn groot en betaalbaar, een brede school ligt in de wijk, het winkelaanbod is groot en de bereikbaarheid van de wijk per auto is uitstekend doordat de wijk vlakbij een afslag van de A35 ligt en de wijk voldoende parkeerplaatsen kent.

Verbinding

Wesselerbrink-Noord is een krachtige wijk, met een sterk netwerk. Onderling zijn de mensen verbonden. Een veelheid aan sociale activiteiten draagt daaraan bij. Verbinding bestaat omdat er plekken zijn voor ontmoeting, binnen en buiten, voor verschillende groepen. Een belangrijke gedachte daarachter is dat ontmoeting de mogelijkheid biedt voor uitwisseling, om elkaar te leren kennen en van elkaar te leren.

Groei

Wesselerbrink-Noord biedt ruime mogelijkheden om te groeien in de eigen woning of in de buurt. Er is ruimte voor gezinnen om zich te vestigen en te ontwikkelen: kinderen kunnen er spelen en leren, jongeren vermaken zich in de wijk en ook voor ouderen zijn er mogelijkheden om er te blijven wonen. Daarnaast bieden de hobbykamerwoningen een plek voor kleine bedrijvigheid en ondernemerschap, zoals kleine kantoren, ateliers of leerwerkplaatsen.